

การประชุมหารือระหว่าง
ศูนย์อำนวยการและประสานงานการจัดพิธีถวายดอกไม้จันทน์
ในส่วนภูมิภาคของกระทรวงมหาดไทยกับจังหวัด
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐
วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐
เวลา ๑๕.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ราชสีห์ อาคารศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย

๑. ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

๒. เรื่องเพื่อทราบ

๒.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐ ได้เห็นชอบในเรื่องต่างๆ อันเกี่ยวเนื่องกับพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดังนี้

- ❖ ลดธงครึ่งเสา ตั้งแต่วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันศุกร์ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ รวมเวลา ๑๕ วัน
- ❖ ให้วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ เป็นวันหยุดราชการเพียงวันเดียว
- ❖ ขยายเวลาการไว้ทุกข์ของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ
จากเดิม ถึงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๐
ขยายเป็น ถึงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐
- ❖ วันออกทุกข์ให้ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ออกทุกข์ตั้งแต่วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป
- ❖ ให้เริ่มเก็บผ้าระบาย ป้ายส่งเสด็จสู่สวรรคาลัย ตามสถานที่ต่างๆ ให้แล้วเสร็จ ตั้งแต่คืนวันศุกร์ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

๒.๒ ประเด็นคำถามตอบการประชุมฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐

เป็นที่ยุติ
แล้ว

ที่	ประเด็นคำถาม	ประเด็นคำตอบ
๑.	การจัดแสดงมหรสพในวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ ต้องจัดแสดงในเวลาใด	-การแสดงมหรสพสมโภช ให้จัดในห้วงเวลา ๑๘.๐๐ น. ณ บริเวณสถานที่จัดพิธีถวายดอกไม้จันทน์ โดยรับชมผ่านการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ โดยให้จัดแสดงมหรสพสมโภชเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โขน การแสดงละคร หุ่นหลวง หุ่นกระบอก การแสดงเทิดพระเกียรติ เป็นต้น
๒.	กระถางดอกไม้ที่ใช้ประดับตกแต่งสถานที่ สามารถผูกผ้าเพื่อความสวยงามและเป็นระเบียบเรียบร้อยได้หรือไม่	-สามารถใช้ผ้าสีดำผูกกระถาง เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสวยงาม

เป็นที่ยุติ
แล้ว (ต่อ)

ที่	ประเด็นคำถาม	ประเด็นคำตอบ
๓.	สถานศึกษาจะจัดพิธีถวายดอกไม้จันทน์ พร้อมกับส่วนกลาง (เพิ่มเติม) ได้หรือไม่	-สถานที่จัดพิธีถวายดอกไม้จันทน์ของประชาชนในส่วนภูมิภาค ได้กำหนดไว้จำนวน ๘๗๘ แห่ง ได้แก่ ๑. จังหวัดจัดร่วมกับอำเภอเมือง จำนวน ๗๖ แห่ง ๒. อำเภอต่าง ๆ จำนวน ๘๐๒ แห่ง
๔.	ชুমถวายดอกไม้จันทน์แบบขนาดกลางสามารถปรับเปลี่ยนแบบ (ยกพื้นสูงขึ้น) ได้หรือไม่	-ชুমถวายดอกไม้จันทน์แบบขนาดกลาง (ซึ่งออกแบบโดยกรมศิลปากร) อำเภอไม่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้
๕.	พระสงฆ์สามารถปะพรมน้ำพระพุทธมนต์ให้ประชาชนหลังจากวางดอกไม้จันทน์ ได้หรือไม่	-กรณีดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการได้

เป็นที่ยุติ
แล้ว (ต่อ)

ที่	ประเด็นคำถาม	ประเด็นคำตอบ
๖.	บริเวณพิธีถวายดอกไม้จันทน์สามารถจัดกิจกรรมนวดแผนไทยได้หรือไม่	-จังหวัด/อำเภอไม่สามารถจัดกิจกรรมนวดแผนไทยได้ โดยกิจกรรมที่จังหวัดต้องจัดเพื่ออำนวยความสะดวกประชาชนที่มาร่วมในพิธีฯ ได้แก่ การบริการอาหาร เครื่องดื่ม การบริการด้านการแพทย์ เป็นต้น
๗.	อาหาร-เครื่องดื่ม ที่นำมาแจกจ่ายให้กับประชาชนที่มาร่วมในพิธีถวายดอกไม้จันทน์สามารถติดป้ายชื่อหน่วยงาน/ชื่อบุคคลที่ให้การสนับสนุนได้หรือไม่	-การติดป้ายชื่อหน่วยงาน/บุคคลที่ให้การสนับสนุนอาหาร - เครื่องดื่ม ไม่สามารถทำได้

เป็นที่ยุติแล้ว
(ต่อ)

ที่	ประเด็นคำถาม	ประเด็นคำตอบ
๘.	การมอบสิ่งของที่ระลึกฯ ให้แก่ประชาชนที่มาร่วมในพิธีถวายดอกไม้จันทน์สามารถมอบเป็นอื่นได้อีกหรือไม่	สิ่งของที่ระลึกฯ ที่จังหวัดต้องแจกจ่ายให้กับประชาชนที่มาร่วมในพิธีฯ มี ๒ อย่างเท่านั้น คือ ๑. แผ่นพับที่ระลึกงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ซึ่งเป็นแผ่นพบพระราชทาน จัดทำโดยสำนักหอจดหมายเหตุ กรมศิลปากร ๒. หนังสือ “พระมหากษัตริย์ยอดกตัญญู” ซึ่งจัดทำโดยมูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ เพื่อเยาวชนใน พระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อมอบให้กับประชาชนที่มาร่วมในพิธีฯ ทั้งนี้ ได้นำเรียนคณะกรรมการฝ่ายพิธีการฯ ทราบด้วยแล้ว

ไม่เป็นที่ยุติ

ที่	ประเด็นคำถาม	ประเด็นคำตอบ
๑.	การประดับตกแต่งบริเวณรอบฐานพระเมรุมาศจำลองสามารถทำได้หรือไม่ อย่างไร	-การประดับตกแต่งบริเวณพระเมรุมาศจำลองสามารถประดับดอกดาวเรืองและดอกไม้สีเหลืองได้ โดยไม่ต้องประดับผ้าดำขาว
๒.	เมรุวัดหรือฌาปนสถานที่ใช้เป็นสถานที่เผาดอกไม้จันทน์ สามารถประดับตกแต่งได้หรือไม่ อย่างไร	-จังหวัด/อำเภอ สามารถประดับตกแต่งได้ โดยให้ประดับผ้าดำ - ขาว และตกแต่งสถานที่ด้วยดอกดาวเรืองหรือดอกไม้สีเหลืองให้สวยงาม
๓.	การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพิธีถวายดอกไม้จันทน์ฯ มีรูปแบบอย่างไร	-กรมประชาสัมพันธ์จะแจ้งรูปแบบป้ายประชาสัมพันธ์ให้ มท. และ มท. จะได้แจ้งจังหวัด/อำเภอ ทราบต่อไป ทั้งนี้ จังหวัด/อำเภอ สามารถดาวน์โหลดรูปแบบป้ายประชาสัมพันธ์ได้ที่เว็บไซต์กรมประชาสัมพันธ์ www.kingrama๙.th

๒.๓ ร่างกำหนดการพิธีถวายดอกไม้จันทน์ในส่วนภูมิภาค

ร่าง
กำหนดการพิธีถวายดอกไม้จันทน์
เนื่องในพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (ในส่วนภูมิภาค)
ณ
อำเภอ จังหวัด

วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

- เวลา ๐๗.๐๐ น. - เจ้าหน้าที่ประจำซุ้มถวายดอกไม้จันทน์พร้อมที่ซุ้มถวายดอกไม้จันทน์
- เวลา ๐๙.๐๐ น. - เริ่มพิธีถวายดอกไม้จันทน์ (ช่วงแรก) โดยประธานในพิธีเริ่มถวายดอกไม้จันทน์เป็นลำดับแรก
- ประชาชนเริ่มถวายดอกไม้จันทน์ เป็นต้นไป (จนถึงเวลา ๑๕.๐๐ น.)
- เวลา ๑๔.๓๐ น. - ผู้ร่วมพิธีพร้อมกัน ณ บริเวณพิธี
- เวลา ๑๕.๐๐ น. - ประธานพิธีเดินทางมาถึงบริเวณพิธี
- นิมนต์พระสงฆ์ ๑๐ รูป ขึ้นสู่อาสน์สงฆ์
- ประธานพิธีจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
- ประธานพิธีจุดเครื่องทองน้อย (เครื่องนอก) ถวายราชสักการะเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ (กราบ ๑ ครั้ง ไม่แบมือ)

- เวลา ๑๕.๐๐ น. (ต่อ)
- ประธานนั่งประจำที่
 - เจ้าหน้าที่อาราธนาพระปริตร
 - พระสงฆ์สวดพระพุทธรมนต์ (บทธัมมะนิยาม จำนวน ๑๐ บท) จบ
 - ประธานจุดเทียนส่องธรรม เจ้าหน้าที่นิมนต์พระสงฆ์แสดงพระธรรมเทศนาขึ้นสู่ธรรมาสน์
 - ประธานจุดเครื่องทองน้อยบูชาธรรมในส่วนของพระธรรม ขณะเจ้าหน้าที่นิมนต์พระสงฆ์ขึ้นสู่ธรรมาสน์
 - ประธานจุดเครื่องทองน้อยเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ฯ (เครื่องใน) เพื่อเป็นการถวายทรงบูชาธรรม
 - เจ้าหน้าที่อาราธนาศีล
 - พระสงฆ์ผู้แสดงธรรมเทศนาให้ศีล (ขณะอยู่ในธรรมาสน์ใช้พัดรองให้ศีล)
 - ประธานพร้อมผู้ร่วมพิธีรับศีล
 - เจ้าหน้าที่อาราธนาธรรม
 - พระสงฆ์แสดงพระธรรมเทศนา เกี่ยวกับพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ทรงมีต่อจังหวัด/อำเภอ จบ

- เวลา ๑๕.๐๐ น. (ต่อ)
- ผู้ร่วมพิธีบำเพ็ญสมาธิจิต เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และน้อมจิตเพื่อพิจารณาอันไม่ตั้งอยู่ในความไม่ประมาทของตนเอง เป็นเวลา ๕๙ วินาที
 - เจ้าหน้าที่นิมนต์พระสงฆ์ผู้แสดงธรรมเทศนาลงมายังอาสน์สงฆ์
 - ประธานประเคนเครื่องไทยธรรมแต่พระสงฆ์ผู้แสดงธรรมเทศนาและพระสงฆ์สวดพระพุทธรมนต์
 - เจ้าหน้าที่ลาดผ้ารองโยงและพระภูษาโยง
 - ประธานทอดผ้าไตรสดับปกรณ์
 - เจ้าหน้าที่เชื่อมแถบทองกับพระภูษาโยง
 - พระสงฆ์สดับปกรณ์
 - ประธานสงฆ์อนุโมทนา
 - ประธานกรวดน้ำ – รับพร
 - เสร็จพิธีบำเพ็ญกุศล รอเวลาเสด็จพระราชดำเนิน โดยดูการถ่ายทอดสดจากโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย เพื่อดำเนินพิธีกรรมพร้อมกับส่วนกลางต่อไป

- เวลา ๑๗.๓๐ น. - หลังจากที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินขึ้นบนพระเมรุมาศ ถวายพระเพลิงพระบรมศพแล้ว
- ประธานในพิธี นำคณะข้าราชการและประชาชน เริ่มถวายดอกไม้จันทน์ (ช่วงที่สอง) โดยให้ดูจากการถ่ายทอดสดพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพฯ ทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย
- เวลา ๑๘.๐๐ น. - การแสดงมหรสพสมโภช ณ บริเวณวัดที่จัดพิธีถวายดอกไม้จันทน์ (เวลาในการแสดงตามความเหมาะสม แต่ต้องให้แล้วเสร็จก่อนเวลา ๒๑.๐๐ น.)

หมายเหตุ พระสงฆ์สมณศักดิ์ใช้พัดยศในพิธี

การแต่งกาย

- ข้าราชการ : เครื่องแบบเต็มยศไว้ทุกข์ สายสะพายข้างเผือก
(ข้าราชการที่ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่ำกว่าชั้นสายสะพายให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับชั้นสูงสุด ไว้ทุกข์)
- ลูกจ้าง/พนักงานราชการ : เครื่องแบบสี kaki แขนยาว คอพับ
(กรณีจัดพิธีในอาคาร ไม่ต้องสวมหมวก/นอกอาคาร สวมหมวก)
- นักเรียน/นักศึกษา/สมาชิกหน่วยงาน/องค์กรเอกชน : ชุดเครื่องแบบตามสังกัด
- ประชาชน : ชุดสุภาพ ไว้ทุกข์

- เวลา ๒๑.๐๐ น. - ประธานในพิธี พร้อมด้วยข้าราชการและประชาชน ร่วมกัน ณ สถานที่เผาดอกไม้จันทน์ โดยดูการถ่ายทอดสดจากโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย เพื่อดำเนินพิธีกรรมพร้อมกับส่วนกลาง

- เวลา ๒๒.๐๐ น. - หลังจากที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินขึ้นบนพระเมรุมาศถวายพระเพลิงพระบรมศพ (จริง) แล้ว
- ประธานในพิธี นำคณะข้าราชการและประชาชน เริ่มนำดอกไม้จันทน์เข้าเผา (ช่วงที่สาม)

การแต่งกาย

- ข้าราชการ : เครื่องแบบปกติขาว ไว้ทุกข์
- ลูกจ้าง/พนักงานราชการ : เครื่องแบบสี kaki แขนยาว คอพับ
(กรณีจัดพิธีในอาคาร ไม่ต้องสวมหมวก/นอกอาคาร สวมหมวก)
- นักเรียน/นักศึกษา/สมาชิกหน่วยงาน/องค์กรเอกชน : ชุดเครื่องแบบตามสังกัด
- ประชาชน : ชุดสุภาพ ไว้ทุกข์

บทสวดพระพุทธรมณต์

๑. บท นะโมฯ
๒. บท พุทฺธังสระระณัง คัจฉามิฯ
๓. บท ปัพพะโตปะมะคาถา (ยะถาปี เสลาฯ)
๔. บท อะริยะระนะคาถา (ยัสสะ สัทธา ตะถาคะเตฯ)
๕. บทซัด ฉัมมะนิยามะสูตร (ยัง เว นิพพานะญานัสสะฯ)
๖. บท ฉัมมะนิยามะสูตร (เอวัมเม สุตังฯ)
๗. บท ติลักขะณาทีคาถา (สัพเพ สังขารา อะนิจจาติฯ)
๘. บท พุทธะอุทานะคาถา (ยะทา หะเวปาตุภะวันติ ฉัมมาฯ)
๙. บท ภัทเทกะรัตตะคาถา (อะตีนัง นานาวาคะเมยยะฯ)
๑๐. บท ภาวะ ตู สัพพะมังคะลัง

**๒.๔ หมายเลขโทรศัพท์ของศูนย์อำนวยการและประสานงาน
การจัดพิธีถวายดอกไม้จันทน์ในส่วนภูมิภาคของกระทรวงมหาดไทย**

- หมายเลขโทรศัพท์ : ๐๒ ๒๒๖๐ ๑๖๑-๓
 - หมายเลขโทรสาร : ๐๒ ๒๒๖๐ ๑๖๔-๕
๕๐๘๓๔ , ๕๐๘๓๕
 - Hotline : ๕๐๘๓๑ , ๕๐๘๓๒ , ๕๐๘๓๓
- โดยสามารถสอบถามได้ในวัน เวลา ราชการ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

๒.๕ วิถีทัศน์สาริตขั้นตอนพิธีถวายดอกไม้จันทน์

๓. การถามตอบเกี่ยวกับประเด็นข้อสงสัยของจังหวัดเกี่ยวกับ
พิธีถวายดอกไม้จันทน์ในส่วนภูมิภาค

